



Vlada Crne Gore
Predsjednik

SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	06.02. 2025. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	31-2/25-1/1
VEZA:	
EPA:	459 XXVIII
SKRACENICA:	PRIOLOG:

Br: 10-040/25-132/6

6. februar 2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Uvaženi gospodine Mandiću,

Vlada Crne Gore, dopisom broj: 10-040/25-132/4, od 24. januara 2025. godine, dostavila je Skupštini Crne Gore **Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o pristupanju Instrumentu između Evropske unije koju predstavlja Komisija i Crne Gore koju predstavlja Vlada Crne Gore o posebnim aranžmanima za sprovođenje podrške Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta za reforme i rast.**

Uz Predlog zakona, zbog tehničke greške nastale prilikom umnožavanja materijala, dostavljeno je pogrešno obrazloženje, te Vam ovim putem dostavljamo ispravljeno obrazloženje.

S poštovanjem,

mr Milojko Spajić





Crna Gora
Ministarstvo evropskih poslova

CRNA GORA
VLADA CRNE GORE

Primljeno:	05.02.2025			
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
	10-040/25-	132/5	81000	
			Bulevar revolucije 15 81000 Podgorica, Crna Gora	
			Tel: +382 20 481 301	
www.gov.me/mep				

Br: 05/2-908/25-100/6

5. februar 2025. godine

Za: GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE

PREDMET: Predlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma o pristupanju Instrumentu između Evropske unije koju predstavlja Komisija i Crne Gore koju predstavlja Vlada Crne Gore o posebnim aranžmanima za sprovođenje podrške Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta za reforme i rast

Poštovani,

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 16. januara 2025. godine utvrdila Predlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma o pristupanju Instrumentu između Evropske unije koju predstavlja Komisija i Crne Gore koju predstavlja Vlada Crne Gore o posebnim aranžmanima za sprovođenje podrške Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta za reforme i rast (zaključak Vlade br. 10-040/25-132/2).

S tim u vezi, u prilogu dostavljamo izmjenjeni Član VI obrazloženja koji se odnosi na razloge za donošenje Zakona po hitnom postupku. Naime, prilikom umnožavanja materijala došlo je do tehničkog propusta u materijalu koji je dostavljen Generalnom sekretarijatu Vlade. Imajući u vidu neophodnost što bržeg usvajanja Zakona o potvrđivanju Sporazuma najljubavnije molimo za dalje postupnaje prema Skupštini po ovom pitanju.

S poštovanjem,

Maida Gorčević



MINISTARKA

Prilozi: - Obrazloženje za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma o pristupanju Instrumentu između Evropske Unije koju predstavlja Komisija i Crne Gore koju predstavlja Vlada Crne Gore o posebnim aranžmanima za sprovođenje podrške Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta za reforme i rast;

Kontakt osoba: Marko Dragaš
Načelnik Direkcije za regionalne i infrastrukturne projekte
Tel: +382 67 228 011
Email: marko.dragas@mep.gov.me

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 i članu 82 stav 1 tačka 17 Ustava Crne Gore kojima je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom uređuju druga pitanja od interesa i da Skupština Crne Gore potvrđuje međunarodne ugovore.

II. OCJENA STANJA MEĐUNARODNIH ODNOSA I CILJ DONOŠENJA ZAKONA

Odnos Crne Gore s Evropskom komisijom (EK) ključan je u procesu integracije zemlje u Evropsku uniju (EU). Ocjena stanja ovih odnosa zavisi od nekoliko faktora, uključujući napredak u ispunjavanju reformskih ciljeva, političku situaciju u zemlji i implementaciju preporuka EK. Crna Gora je otvorila svih 33 pregovaračka poglavlja i privremeno zatvorila 6 poglavlja. Međutim, u posljednjim izvještajima EK-a često se ističu izazovi u ključnim oblastima kao što su vladavina prava gdje je potreban veći napredak u reformi pravosuđa, borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala. I pored toga, Crna Gora je ostvarila napredak u oblastima poput ekonomskih reformi i harmonizacije zakonodavstva s pravnom tekovinom EU. Crna Gora se i dalje smatra liderom u procesu pristupanja EU među zemljama Zapadnog Balkana. Međutim, da bi zadržala ovu poziciju, mora pokazati odlučnost u provođenju reformi i očuvanju evropskog puta. Odnos Crne Gore s Evropskom komisijom može se opisati kao partnerstvo sa značajnim potencijalom, ali i izazovima. Ključ uspjeha leži u političkoj stabilnosti, sprovođenju reformi i jačanju vladavine prava. Evropska komisija ostaje glavni podržavalac integracija, ali i strogi procjenjivač napretka.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU MEĐUNARODNIM UGOVOROM

Zaključivanje Sporazuma o pristupanju instrumentu između Evropske unije i Crne Gore o posebnim aranžmanima za sprovođenje podrške unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta za reforme i rast, preduslov je za korišćenje sredstava iz Plana rasta, odnosno Reformske agende 2024-2027. Reformska agenda Crne Gore 2024-2027 za Instrument EU za reforme i rast u okviru Plana rasta EU za Zapadni Balkan je ključni dokument koji ima za cilj ubrzanje ekonomske konvergencije Crne Gore prema prosjeku Evropske unije i sprovođenje neophodnih reformi kako bi se ubrzala integracija u EU. Evropska komisija (EK) je usvojila novi Plan rasta 8. novembra 2023. godine, sa projekcijom da će reforme i finansijska podrška EU imati pozitivan efekat na ekonomski rast država kandidata. Plan predviđa kombinaciju bespovratnih sredstava i povoljnih kredita u ukupnom iznosu od 6 milijardi eura za period 2024-2027, pri čemu je za Crnu Goru alocirano 383,5 miliona eura, od čega 110 miliona eura čine bespovratna sredstva, a 273,5 miliona eura povoljni krediti.

Od ukupnog iznosa podrške planirano je da 178,5 miliona eura bude dodijeljeno u vidu budžetske podrške, dok će preostalih 205 miliona eura biti dodijeljeno za finansiranje infrastrukturnih projekata i implementirana kroz mehanizam Zapadnobalkanskog investicionog okvira (ZIO). Shodno programskim dokumentima, planirana je dodjela sredstava u šest polugodišnjih tranši podrške, u zavisnosti od stepena realizacije planiranih reformi. Sredstva koja će biti dostupna Crnoj Gori uslovljena su uspješnom implementacijom reformskih mjera definisanih u Reformskoj agendi, zbog čega je ovaj dokument važan za ekonomski i politički razvoj Crne Gore, kao i za ubrzanje evropske integracije.

Kako bi se unaprijedila saradnja između Evropske unije i Crne Gore u okviru reformskog procesa i podržao proces postepenog usklađivanja sa pravnom tekovinom Unije, uključujući političke i ekonomske standarde, potrebno je utvrditi pravila i procedure koje će omogućiti sprovođenje aktivnosti predviđenih Uredbom (EU) 2024/1449. Ove aktivnosti su ključne za ubrzanje integracionih procesa i jačanje socio-ekonomskog razvoja Crne Gore.

Potpisivanjem Sporazuma preciznije se definišu pravila i procedura za sprovođenje aktivnosti predviđenih Reformskom agendom, kao ključnim dokumentom za korišćenje Instrumenta za reforme i rast. Usklađivanjem s politikama i standardima Unije, Crna Gora će biti u mogućnosti da ubrza integracione procese i doprinese socio-ekonomskoj konvergenciji sa Evropskom unijom.

Ovim Sporazumom postavljaju se mehanizmi za efikasno korišćenje finansijske pomoći, uključujući upravljanje, kontrolu, monitoring i evaluaciju sredstava. Pored toga, Sporazum obuhvata mjere za sprječavanje nepravilnosti, korupcije i sukoba interesa, kroz postavljanje jasnih pravila i odgovornosti za korišćenje finansijskih sredstava čime se osigurava transparentnost i odgovornost u upravljanju javnim finansijama. Kroz ove mehanizme jača se povjerenje između strana i osigurava postizanje planiranih rezultata.

Potpisivanjem i implementacijom ovog Sporazuma Crna Gora potvrđuje svoju posvećenost reformskom procesu, ispunjavanju obaveza iz pristupnog procesa i ostvarivanju strateškog cilja punopravnog članstva u Evropskoj uniji. Sporazum predstavlja značajan korak naprijed u obezbjeđivanju sredstava potrebnih za sprovođenje ključnih reformi i infrastrukturnih projekata, čime se podstiče dugoročni ekonomski razvoj i unapređuje kvalitet života građana.

Sporazumom se definiše pravni osnov za sprovođenje Sporazuma o pristupanju instrumentu između Evropske Unije i Crne Gore o posebnim aranžmanima za sprovođenje podrške Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta za reforme i rast koji je potpisan u Podgorici 27. decembra 2024. godine.

U skladu sa članom 11 Regulative (EU) 2024/1449, Reformska agenda za vrijeme trajanja Instrumenta omogućava sveobuhvatan okvir za postizanje ciljeva Instrumenta, a koja je zasnovana na dijelu strukturnih reformi najnovijeg Programa ekonomskih reformi i povezanim Smjernicama zajedničke politike koje su dogovorene tokom Ekonomskog i finansijskog dijaloga u maju 2023. godine, strategiji rasta, ukoliko je primjenjiva, okviru politike proširenja, kao i Ekonomsko-investicionom planu za Zapadni Balkan. Reformska agenda takode utvrđuje oblasti ulaganja.

Sporazum sadrži sljedeća poglavlja:

I OPŠTE ODREDBE, kojim je definisano tumačenje i definicije, predmet i područje primjene, opšti principi za podršku Unije, restriktivne mjere EU, kao i uloga nacionalnog koordinатора;

II PRAVILA ZA SPROVOĐENJE, kojim su određeni preduslovi, opšti uslovi i uslovi plaćanja za podršku Unije;

III POREZI I PRIHVATLJIVOST, kojim se definišu porezi, dažbine, naknade i pravila o prihvatljivosti;

IV ZAŠTITA FINANSIJSKIH INTERESA UNIJE, kojim su definisani sistemi unutrašnje kontrole i

obaveze suzbijanja neodgovarajućeg upravljanja sredstvima, koordinaciona služba za borbu protiv prevare, struktura za borbu protiv prevare u EU, prava institucija, tijela, kancelarija i agencija Unije za praćenje sprovođenja Instrumenta, istragu i dobijanje pristupa;

V OSLOBAĐANJE SREDSTAVA, POVRATAK I IZVRŠENJE, kojim su obuhvaćena pravila predfinansiranja, pravila o oslobađanju sredstava, raspodjela isplata, isplata podrške kroz zajam, pravila o zadržavanju, smanjenju i preraspodjeli sredstava prije oslobađanja sredstava, smanjenju, povraćaju i sprovođenju nakon oslobađanja sredstava, bespovratne podrške i zajmu koji su kanalisani kroz Zapadnobalkanski investicioni okvir;

VI TRANSPARENTNOST, ZAŠTITA PODATAKA I VIDLJIVOST, kojim se uređuju prikupljanje podataka i transparentnost, zaštita podataka, vidljivost i čuvanje dokumenata.

VII PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I EVALUACIJA, kojim se definišu opšti uslovi izvještavanja za korisnike, jezik i informacije u kontekstu ex-post evaluacija Instrumenta za reformu i rast od strane Komisije;

VIII ZAVRŠNE ODREDBE koje definišu stupanje na snagu, izmjene i dopune, suspenziju i raskid Sporazuma, kao i komunikaciju i razmjenu informacija.

IV. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

U skladu sa Odlukom Komisije o sprovođenju C(2024)7375 od 23. oktobra 2024. godine, kojom se odobrava Reformska agenda za korisnika, Unija stavlja na raspolaganje ukupan finansijski doprinos do 110,058,055.15 eura kao bespovratnu podršku i ukupan finansijski doprinos do 274,436,161.85 eura kao podršku u vidu zajma, koja će se otpustiti nakon što Korisnik dobije pozitivnu ocjenu o zadovoljavajućoj ispunjenosti uslova plaćanja, koji su definisani u Reformskoj agendi. Ovaj iznos može biti izmijenjen i dopunjen u skladu sa uslovima definisanim u članu 17 Sporazuma. U skladu sa gore navedenim, u ovom momentu nije moguće precizno definisati iznos neophodnih finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore za ispunjavanje koraka definisanih kroz Reformsku agendu.

V. POTREBA USAGLAŠAVANJA PROPISA

Nije neophodno usaglašavati unutrašnje propise sa ovim zakonom.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPUKU

Zakon je potrebno donijeti po hitnom postupku imajući u vidu da je potvrđivanje Sporazuma o pristupanju Instrumentu između Evropske unije koju predstavlja Komisija i Crne Gore koju predstavlja Vlada Crne Gore o posebnim aranžmanima za sprovođenje podrške Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta za reforme i rast preduslov za njegovo stupanje na snagu, čime se stiču uslovi za prve uplate sredstava iz Plana rasta EU u crnogorski budžet i posebni budžet EU za podršku infrastrukturnim projektima. Uz jasnu posvećenost Crne Gore procesu pristupanja, očekivanje Evropske komisije je da će Crna Gora predmetni sporazum potvrditi u što skorijem roku, što, uz finansijski uticaj, predstavlja dodatni razlog za donošenje po hitnom postupku.